

שיחות קודש

עלון 418
פרשת וישלח
תשע"ו

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בפ"ד

[שיעור בשפת אמת פר' וישלח
נמסר ביום ד' בשנים קודמות]

'שרו של עשו – מלחמת מוחות'

המלאך כי שרית עם אנשים – לבן ועשו?
מבאר הבריסקער רב זצוק"ל ביאור נפלא
ויסודי, דרך האדם שכשבאים ואומרים לו,
פלוני רוצה לעשות לך רעה, מחשבותיו של
אותו אדם כבר מתחילות לעשות 'הערכת
מצב' וכל מיני דמיונות מי הוא ומה הוא וכל
מיני רעיונות כיצד להחזיר מלחמה ולמגר את
אותו אדם. מחשבות אלו יש להם שם – **שרו**
של עשו. השר של עשו הן הם המחשבות
והדמיונות שהאדם מפתח בעקבות שמועות
ששומע, ודמיונות אלו לבד יכולים להפיל את
האדם נפשית ופיזית עד הדיוטא התחתונה
ביותר ר"ל.

יעקב אבינו ע"ה נלחם במחשבות הללו ולא
נתן להם מקום כלל, אלא הפך במחשבתו
למצוא רק את הרעיון של הדביקות בה' דרך
מלחמות ומעברים אלו. על כן כשראה

"בפסוק קטנתי... ועתה הייתי לשני מחנות.
דיש לתמוה מה שנתירא יעקב מעשו ואחר
כך נתאבק עם המלאך שלו ולא יכול לו".

מקשה השפ"א זי"ע, מדוע פחד יעקב אבינו
עליו השלום להילחם עם עשו, הלא קודם לכן
כבר מספרת לנו התורה הק' שנלחם לבדו עם
המלאך שהוא שרו של עשו – וניצחו, וכעת
שהוא לא הולך לבד אלא עם כל המחנות מה
יש לו לפחד מעשו? בשם הרב מבריסק
זצוק"ל מבארים את הפסוק **'כי שרית עם
אלקים ואנשים ותוכל'**. וברש"י, ועם אנשים
– לבן ועשו. ולכאורה יש להבין, בשלמא עם
לבן כבר עבר את כל המעברים ובכל זאת
הצליח כפי שקראנו בשבוע קודם. וכן 'עם
לבן גרת"י ותרי"ג מצוות שמרתי'... אך עם
עשו עדיין לא נלחם וכיצד זה אומר לו

ולכן שם יכול היה לנצח לבדו שכן הוא מגיע ממש עד השורש למעלה.

אך הפסוק ממשיך 'לא עשה כן לכל גוי, כי להם אין אחיזה במקום כ"כ גבוה ואע"פ שיש להם חוקים ומשפטים עב"פ אין להם חלק ונחלה במשפטי התורה. מבארים בשם הישמח ישראל זי"ע שכשאדם נכנס למצב שלא מבין מה עובר עליו ולא מסתדר לו, עצתו היא שישקיע את עצמו בתורה, כיון שהתורה הק' השורש שלה גבוה מעל הטבע וקיימת עוד לפני בריאת העולם, וא"כ אם בתוך הטבע אדם לא מוצא לעצמו ישועה יעלה למעלה מדרך הטבע וידבק בתורה הק' או בצדיקים שדבוקים בתורה, וממילא תהיה לו ישועה.

החלק השני הוא שאר האנשים, משפחתו של יעקב אבינו וכל בני ישראל הבאים לדורות אחריו. מה נעשה אנחנו וכיצד אנו נתמודד עם עשו ושרו של עשו? מובא באבות, משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וכו'... משה רבינו היה בבחינת 'שכינה מדברת מתוך גרונו', אך יהושע עצמו כבר לא קיבל את התורה כפי שמשה רבינו קיבל, וכן לא כתוב כלל שקיבל אלא כתוב שמושה רבינו מסרה ליהושע, וזה כפי שמוכח בגמ' אם ראשונים כמלאכים אנו כבני אדם וכו'... משמע שיש ירידת הדורות ונדרשת מאיתנו עבודה יותר גדולה. וא"כ מה נעשה במלחמה זו מלחמת היצר?

ישנה הלכה בהלכות תפילה שיש לכוון בכל השמו"ע ועכ"פ חובה לכוון בברכת אבות, ומי שלא כיוון צריך לחזור ולהתפלל... ומשל למה

המלאך את דרכו של יעקב אבינו אמר לו: דע לך כי כבר ניצחת, כי עיקר המלחמה היא במח! ואם את השלב הזה עברת בשלום כעת גם אם יבוא עשו עם ארבע מאות איש לא יוכל לעשות לך מאומה. אך א"כ מתעצמת קושיית השפ"א מדוע פחד יעקב אבינו מעשו?

'אך שם כתיב ויותר יעקב לבדו שיעקב אבינו ע"ה בעצמו כוחו גדול מאוד. והוא האדם המיוחד שברא הקב"ה בעולם שצורתו הקוקה תחת כסא הכבוד. ויעקב תיקן כל המקומות מתהום רבה עד רום רקיע. וזהו השלשה שמות יעקב ישראל ישורון. יעקב בעולם הזה וישראל הוא המדרגה הגבוהה וישורון הוא לישר כל המקומות שנקרא בריח התיכון דכתיב והאלקים עשה את האדם ישר. ויש לעשו ג"כ שורש במקום גבוה וכמ"ש שהעלו אבק עד כסא הכבוד. וכתיב מגיד דבריו ליעקב, לא עשה כן לכל גוי."

מחלק השפ"א מהלך זה לשני חלקים. החלק הראשון הוא מלחמתו האישית של יעקב לבדו. כל זמן שיעקב אבינו הלך לבד לא פחד כלל מעשו, משום שהשורש של יעקב אבינו גבוה משל עשו. ואמנם אם לעשו יש ג"כ שורש מאוד גבוה אך עב"פ יעקב אבינו מגיע יותר גבוה כדכתיב, 'מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטי ישראל'. מבאר השפ"א זי"ע כי דבריו וחוקיו הם שתי הנהגות, דבריו – זו הנהגה הטבעית שהקב"ה מנהיג את העולם. חוקיו – זו התורה שנעלמה מעיני כל חי. והם ב' הכוחות שעימם נלחם יעקב אבינו ע"ה בבחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה.

השפ"א שהתורה מרמזת לנו שעד היכן שנלחם יעקב אבינו ע"ה כל זה עומד גם לנו אך לא יותר מכך. ולכן כתיב "והוא צולע על ירכו" ששם לא הצליח לגבור ועל כן זו תהוראה לבני ישראל לא לאכול את גיד הנשה משום שבכל האברים הצליח יעקב אבינו במלחמתו חוץ ממקום זה שהכה בו המלאך. ועל כן רמז לזה לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה.

הבאנו לעיל ג' דרגות, יעקב ישראל וישורון. נבאר ענין זה ברובד נוסף עפ"י דברי השפ"א זי"ע. "בפסוק וירא ויצר ובמדרש הבחור שבנביאים ושבאבות נתייראו וכו'. ואמרו התקין עצמו לשלשה דברים לתפילה ודורון ומלחמה".

התורה כותבת לנו שיעקב אבינו פחד. ורש"י כבר מבאר שמא יגרום החטא. הפרי הארץ זי"ע גם נוגע בנקודה זו השבוע, מדוע פחד יעקב אבינו ע"ה הלא הקב"ה הבטיח לו שלא יקרה לו כלום? מבאר השפ"א כי אמנם תהבטחה ניתנה אך אדם צריך תמיד לפחד שלא ישכח שהקב"ה מנהיג אותו. וזה הפחד הכי גדול של הצדיק שלא יגשם חלילה את חיות ה'. ולכן ברגע שישכח חלילה יאבד את תהבטחה... אמנם הקב"ה לא מבטיח לאדם הבטחות אם יודע שלא יעמוד בהם אך לאדם יש את החובה לעמוד על המשמר ולפחד שלא ישכח. דבר זה אנו מוצאים למשל אצל מרדכי הצדיק, שם מובא זמרדכי ידע את כל אשר נעשה, כלומר שידע גם מהנם העתידי שאמור להתרחש א"כ מדוע לבש שק ואפר? אלא הצדיק גם כשיודע מה עתיד להיות בכל זאת לא מוותר על הקשר העכשווי עם הבורא

הדבר דומה. לאדם תמים שקיבל בית בירושה. הלך לראות את הבית והנה לפניו חורבה ישנה, לגור בה אי אפשר להשכיר למחסן גם לא. תהה האיש מה יעשה ונועץ בחברו. אמר לו החבר: יכול הנך לקחת משכנתא גדולה עבור המקום הזה... אמר ועשה, באחד מתהליכי המשכנתא הביא שמאי לשום את ערך הדירה. חזר האיש לחברו וסיפר כי השמאי קבע כי אין שום ערך לדירה. נזדעק החבר ואמר: אמנם הדירה אינה שווה אך הקרקע היא זו שיכולה לעבור שמאות גדולה מאוד... והנה הדירה היא כמו האדם, כמה כבר מכוון בתפילתו, טרוד הוא בעסקיו ובכל מיני מפריעים שונים ועל כן אומרים לו, אם לא הצלחת לכוון בכל ברכות השמו"ע ניחא, אינך צריך לחזור. אך ברכת אבות הם האבות הק' שעליהם אנו נתמכים – הם הקרקע והיסוד עליה אנו עומדים ובברכה זו אם לא נכוון מה יהא עלינו – שם כבר צריך לחזור שוב!

"אבל בעבור הדורות שלאחריו הוצרך יעקב להקטין עצמו. וזו הכוונה כי במקלי עברתי, ועתה הייתי לשני מחנות. ולא רצה לפרוש עצמו מתולדותיו ולכן נתיירא. וע"ז מסיים ואתה אמרת היטב איטיב עמך שהוא ע"י התורה. ושמתי את זרעך וכו'".

יעקב אבינו דאג לדורות הבאים אחריו שיהיה להם ג"כ כח זה להילחם בעשו. ולכן נתיירא שהיה צריך מסירות נפש בעבורם וביקש מהקב"ה שההטבה שהקב"ה רוצה להיטיב עימו יהיה גם לזרעו אחריו כי מי יודע אם יצליחו הדורות הבאים להתמודד עם המעברים וניסיונות היצר... ובאמת מסיים

מן הכיעור ומן הדומה לו. ושלושת הדרכים הללו רמוזים בשלושת השמות שניתנו ליעקב אבינו ע"ה. **יעקב בעוה"ז ע"ש הפסוק 'ידו אוהזת בעקב עשו'. ישראל בעוה"ב. וישורון** הוא ליישר את כל המקומות המפותלים שהאדם מסתבך שם...

מבאר השפ"א כי יעקב אבינו ע"ה ידע את המינון המדויק מתי יש להתקרב ומתי להתרחק, וזהו הפחד הגדול שאחז בו, כפי שכתוב אשרי אדם מפחד תמיד, ר"ת אמת. כי תמיד צריך לעמוד על המשמר לראות כיצד לנהוג מול המלחמה עם עשו. וזהו דבר גדול מאוד שבשלו נקרא יעקב אבינו בחיר שבאבות. וזו הדרך שהעביר לנו הדורות הבאים שנוכל לעמוד בכל המעברים. אשרי אדם מפחד תמיד.

(נכתב ע"י ר' נפתלי פינא הי"ו)

בכל רגע נתון, ועל כן אם עכשיו זהו זמן של התקשרות על ידי שק ואפר, חבל לדלג על זה, ומי יודע אולי בלא זה ישתנו הדברים...

כמו כן מבאר השפ"א יעקב אבינו ע"ה נקרא בחיר שבאבות, מכיון שידע להתנהל מול היצר הרע בכל המישורים. ידוע שאברהם אבינו ע"ה נקרא עמוד החסד. מולו יצחק אבינו שהתנהג אך ורק במידת הגבורה. יעקב אבינו חיבר את שני הדרכים יחד ולכן נקרא יעקב אבינו אמת. **יתן אמת ליעקב**, כי דרכו של יעקב אבינו להילחם ביצר היא גם על ידי תפילה – שהיא מרמזת על קשר בין האדם לבורא במעברים שעובר. גם על ידי דורון – שמרמז שלפעמים צריכים לתת גם לגוף את שלו כדי להשתיקו. וגם על ידי מלחמה – מלחמת חרמה כשצריכים להתרחק

השמה באזנוס

הר"ר נפתלי ווינברגר הי"ו להולדת הנכדה
הר"ר אהרן ווינברגר הי"ו להולדת הבת
הר"ר צבי פרוכטר הי"ו לנישואי הנכדה

יה"ר שיכנו לרוות רוב נחת מכל יוצ"ת.

לצ"ן מרעלית ע"ה בת הר"ר שלמה זלמן יב"ט"א

מכון להוצאת תורת רבנו"ק מספינקא רח' דנובא 11 ב"ב.
להנצחות, תרומות, ולהפצת הצלון בדואר או במייל ניתן לפנות
לבאפאון: 0527645800 או bingnaftali@gmail.com

נא הרימו תרומתכם בעין יפה!!!

לצ"ן ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל